

August 9, 2010

A DEEP APPROACH® TO TURKISH
SUGGESTION CARD FOR SELF-DIRECTED LEARNING

CARD NUMBER: 9

THEME: ENVIRONMENTAL ACTIVISM
ÇEVRE EYLEMCİLİĞİ

LEVEL: Intermediate

Focus on Language developed by Celile Ökten



FOCUS ON LANGUAGE **and MULTI MEDIA LANGUAGE ASSISTANT**

1. Background Information

Summary of the "Manisa Tarzanı" video clip
Culture tips

2. Language Assistance

Key words for the video passage transcribed
Guided questions
Grammar
Vocabulary

3. Transcription and Glossary

Transcription of the video clip
Glossary

1. Background Information

Summary of the "Manisa Tarzanı" video: This film stresses the environmental community action led by Manisa Tarzanı in the Aegean city of Manisa, in the 1950s. Ahmet, the environmental activist known as the Tarzan of Manisa, made many people realize the importance of protecting the environment at all costs by opposing war and constructions that destroy nature. Ahmet was a leader for social and ecological consciousness and a supporter of local products. He opposed politicians in order to keep the ecological balance between man and nature.

Culture tips: Manisa is a city in the Aegean region, also known as "city of shahzadahs (sultan's sons)", in the province of Manisa, just east of the province of Izmir. Near the city of Manisa is the forested Mount Sipylus National Park (Spil Dağı Milli Parkı), acclaimed for its wide variety of native plants.

Korea War: (1950-1953), participation in this war helped Turkey become a member of NATO

Manisa: an Aegean city

Ankara: capitol of Turkey

Manisa Tarzanı: (1899-1963), environmental activist

Frenkler: name given to Europeans, specifically French people, by the Ottomans

Sipil Dağı: a mountainous national park associated with Manisa

Ahmet Kutsi Tecer: (1901-1967), Turkish poet and playwright

Müzeyyen Senar: (1917-), Turkish classical music performer

Münir Nurettin Selçuk: (1900-1981), classical Turkish music composer and performer

Local copper products found in the province of

Manisa:

Pitcher: testi
Teapot: demlik
Coffepot: cezve
Casserole: tencere
Cup: bardak
Tray: tepsi
Bowl: tas
Basin: hamam taşı
Dipper: maşrapa
Jug: sürahi

Plate: tabak.

Sweets:

Mastic: macun şeker
Sugar candy: akide şekeri
Mint candy: nane şekeri
Islamic memorial service candy: mevlit şekeri.

Weaving:

Cloth: kumaş, bez
Towel: havlu
Carpet: halı
Rug: kilim

2. Language Assistance

Key words: Çevrecilik, çevre eylemciliği, ekolojik bilim/eğitim, politik manipülasyon, Manisa Tarzanı.

Guided questions:

1. Çevreyi korumak için dünya çapında yapılan çalışmalardan örnekler veriniz.
2. Küresel çevre bilinci için alınan siyasi duruşlar hakkında ne söyleyebilirsiniz?
3. Siyasetçiler çevre sorunları ile nasıl başa çıkmaktadırlar?
4. Nükleer enerjinin fayda ve zararlarını tartışınız.
5. Siyasetçilerin doğayı korumak adına verdikleri sözlerdeki ince alay üzerine düşününüz.
6. Bir çevre eylemcisi insanlara yeni çevresel tutumları başarılı bir şekilde öğretebilir mi?

1. Give examples of worldwide efforts taken to protect the environment.
2. What can you say about the political stance taken for global environmental consciousness?
3. How do politicians deal with environmental problems?
4. Discuss the advantages and disadvantages of nuclear energy.
5. Reflect on the irony of the promises made by politicians in terms of protecting nature.
6. Can an environmental activist successfully teach new ecological attitudes to people?

Grammar:

Compound verbs cannot stand on their own and occur with another verb or nominal. Free auxiliaries are verbs such as *ol-*, *et-*, *gel-*, *dur-*, *kal-*, *düş-*, *bulun-*, *eyle-*, *buyur-* (Göksel & Kerlake, 2005, p. 156-157).

Examples: *rica etmek* (to request), *geç kalmak* (to be late), *kahraman olmak* (to be a hero)

Bare postpositions are

1. Postpositions that take non-case-marked or genitive complements like *gibi*, *için*, etc.

Example:

Bu hediye benim için (This gift is for me.) ;

Gülümsemen gün ışığı gibi (Your smile is like the sunshine.)

2. Postpositions that take dative complements, like *doğru*, *göre*, *kadar*, etc.

Example:

Akşama doğru sınava çalışmaya başladı. (Later in the evening, she began to study for the exam.)

Sen gelinceye kadar evi temizleyeceğim. (I will clean the house till you come.)

Example:

Ona göre haklı (According to him, she is right.)

Sonuna doğru yolculuk uzadı (The trip became longer towards the end.)

3. Postpositions that take ablative complements, like *başka, beri*, etc. (Göksel & Kerslake, 2005, p. 242-249).

Example:

Onu sabahtan beri bekliyorum (I have been waiting for him since morning.);

Klâsik müzikten başka rock da dinlerim (Aside from classical music, I also listen to rock.)

Clitic da functions as a conjunction or a discourse connective,. In the following example, it stresses an additive function.

Example: *O da geldi (She also came.)*

Pronouns: Possesive suffixes create pronominals from adjectives, numerals, enumerators, and quantifiers.

Adjectives:

e.g. Yenisini daha iyi kullanıyorum. (I am driving the new one better.),

Numerals

e.g. ikisi (two of them),

Enumerator

e.g. İki tanesini satın aldım (I bought two of them.), kilos, (kilogram of),

Quantifiers

e.g. Artık hastanelerde herkesten para alıyorlar, (Nowadays they charge everyone in hospitals.);

İçecek bir şey ister misin? (Do you want anything to drink?) (Göksel & Kerslake, 2005, pp. 281-286).

Vocabulary (Kaynak: TDK)

Allak bullak olmak (f): Çok karışık duruma gelmek, altüst olmak, düzeni bozulmak, “to be confused”
Sınav sonucunu alınca allak bullak oldum.

Akil etmek (f): Herhangi bir önlem veya çareyi zamanında düşünmek, “to think of”
Kapı kapanırken düğmeye basmayı akıl etti.

Arz etmek (f): 1) Sunmak. 2) Göstermek. 3) Saygı ile bildirmek, “to offer, to present”
Dilekçeyi bakanlığa arz ettim.

Asrî (s): Çağdaş, “contemporary”
Asrîleşmek Cumhuriyetin temel ilkelerindedir.

Bayılmak (f): 1. Baygın duruma girmek, uyur gibi olmak, kendinden geçmek, kendini kaybetmek “to faint”. 2. *mec.* (figurative) Çok hoşlanmak, çok sevmek “to like greatly” 3. Sıcak, açlık, susuzluk, yorgunluk vb. etkenlerle dayanma gücünü yitirmek, “to loose consciousness”. 4. *argo* Vermek, ödemek, “to pay Money”.
Bu çiçeklere bayıldım.

Bela aramak (f): Kavga çıkarmak için fırsat kollamak, “to look for trouble”.

Etrafa bağıırıp çağırarak bela arıyor.

Binâen (ed.) : 1. Dayanarak. 2. -den dolayı, -den ötürü, -diği için. “according, by virtue of”
Raporunuza binâen düzeltmeleri yaptık.

Bir olmak (f): bir araya gelmek, iş birliği yapmak, “to unite”
Bir olup eylem yapmalıyız.

Dişli (s): 1. Dişleri olan. 2. Dişleri olan çark. 3. Kaya balığı. 4. Ayakkabıcıların sayayı kalıba çekmek için kullandıkları kerpeten gibi bir araç. 5. *mec.* (figurative) Sözü nü geçiren, istediğini yaptırabilen, güçlü (kimse), “toothed, gear, rockfish, nippers, authoritative”
Manisa Tarzanı çevreyi korumada birçok eylemciden daha dişli çıktı.

Elzem (s): Çok gerekli, vazgeçilmez, “indispensable”
Ormanı korumak için uyarı yapmak elzem.

Gazi (a): 1. Müslümanlıkta düşmanla savaşan veya savaş yapmış kimse. 2. Olağanüstü yararlıklar göstererek düşmanı yenen

komutanlara devlet tarafından verilen onur unvanı: *Gazi Mustafa Kemal*. 3. Savaşta sağ olarak dönen kimse, “ghazi, veteran, wounded veteran”

Çanakkale Savaşı gazisi Mustafa Kemal Paşa.

Göbek attırmak (f): 1) Karnını hareket ettirerek oynamak. 2) *Mec.* (figurative) çok sevinmek, “to perform a belly dance, to be wild with joy”
Oğlum askerden bir gelsin göbek atacağım.

Halletmek (f): 1. Güç görünen bir olay veya duruma çözüm yolu bulmak. 2. Yoluna koymak, olumlu sonuca bağlamak, “to solve, to get things done”
Tamirci motordan gelen sesi halletti.

Kefil (a): Borcunu ödemeyenin veya verdiği sözü yerine getirmeyenin bütün sorumluluğunu üzerine alan kimse, “guarantor, sponsor”
Çok yakın arkadaşım olduğu için borçlarına kefil oldum.

Keyif yapmak (f): Canlılık, tasasızlık, iç rahatlığı içinde yaşamak, “to enjoy pleasure”
Tatilde sabahları keyif yapıyorum.

Kolay olmak (f): 1. Sıkıntı çekmeden, yorulmadan yapılabilen, emeksiz, zahmetsiz, güç ve zor karşısı. 2. basit. 3. müsait, elverişli olmak, “uncomplicated, easy, ready”
Hava kötü olmasına rağmen buraya varmamız kolay oldu.

Mahvetmek (f): 1. Yok etmek. 2. Bozup işe yaramaz duruma getirmek. 3. Onmaz duruma getirmek. 4. Boşa gitmesine sebep olmak, heba etmek, “to devastate, to ruin, to wipe out, to perish”
Yol çalışmaları ormanı mahvetti.

Mal olmak (f): 1) Bir şeye bir değer karşılığında sahip olmak. 2) Bir iş, bir davranış sonucu zarara uğramak. 3) Bir yeri, bir şeyi benimsenmek, “to cost, to set back, to be”
Mutfağı yenilemek bana pahalıya mal oldu.

Mani olmak (f): Önüne geçmek, engellemek, önlemek, “to hinder”
Ağaçların kesilmesine mani olmadık.

32 dişe keman çaldırmak (f): (figurative) Çok soğuk olmak, “to be very cold”
Denizdeki rüzgar 32 dişe keman çaldırıyordu.

Peşine düşmek (f): Ardı sıra gitmek, izlemek, “to pursue”
Bu işin peşine düştüm; bırakmayacağım.

Sayılmak (f): Sayma işine konu olmak, “to be counted”; addedilmek “to assume”; saygı gösterilemek “to be respected”.

Bu kırmızı elbise de indirimden sayılsın.

Sıfat (a): 1. Bir kimsenin görev, ödev, toplumsal veya hukuki bakımdan yeri ve özelliği. 2. Bir adı, nitelik, nicelik, yer, sıra vb. bakımından niteleyen, belirten kelime, ön ad. 3. Yüz, kılık ve dış görünüş, “title, adjective, appearance”
Yapılan işlerle başkalık sıfatını hakketmek lazım.

Terhis (a): Askerlik ödevini bitirenleri ordudan bırakma, “discharge”
Oğlum Kara Kuvvetlerinde, 6 ay sonra terhis olacak.

Vaat (a): Bir işi yerine getirmek için verilen söz, “commitment”
Boş vaatlere artık kanmayacağız.

Yatırım olmak (f): 1. Yatırma işi. 2. ekon. Parayı, gelir getirici, taşınır veya taşınmaz bir mala yatırma, mevduat, plasman. 3. ekon. Millî ekonominin veya bir ticaret kuruluşunun üretim ve hizmet gücünü artırıcı nitelikte olan aktif değerlerine yapılan yeni eklemeler, investisman. 4. *mec.* (figurative) Bir çıkar veya kazanç sağlamak için yapılan davranış, “investment, enterprise, siege”
Devlet buraya baraj yaparak yatırım yaptı.

Yegâne (s): Biricik, tek, “unique”
Köydeki yegâne doktor Ahmet Bey idi.

Zaruriyet(a): Zorunluluk, gereklilik, “compulsion”
Ekonomik zaruriyetlerden dolayı bütçede kısıtlama yaptık.

3. Transcription and Glossary

Transcription of the video clip

Ahmet (Dilekçeyi okur): Bahçemde bulunan çınar ağacının penceremize gelen güneşe **mani olduğu için** kesilmesini...(Cebine saklar)

Belediye Reisi: Günaydın Gazi.

Ahmet: Günaydın Reis Bey.

Belediye Reisi: Geçen gün getirdiğin kır çiçeklerine bizim hanım çok bayıldı. Biliyor musun sen çok asrî bir adamsın. İstanbul'da böyle kişiler birbirlerine çiçek **hediye ediyorlar**. Frenkler getirmiş bu âdeti.

Ahmet: Ben bir şey **arz edecektim** Reis Bey.

Kapıdan giren kişi: Selâmün Aleyküm

Belediye Reisi: Vay üstadım, hoş geldiniz!

Kapıdan giren kişi: Gidiyor muyuz?

Belediye Reisi: Tapudan Kerim Bey de gelsin, beraber çıkarız.

Kapıdan giren kişi: Şu arsadaki ağaç kesim işi ucuza **mal olacak**. Salihli'den işçi bulduk.

Belediye Reisi: Evet ama önce sizin şu asfaltlama vaadinizi de bir belgeleyeyim. Ne belgesi Muavin Bey, ortağım Cemal yetmez mi? Kapı **gibi** kefil. Bu benzinlik işi büyük **yatırım olacak**. Hay Allah, bu evrağı **da** nereye koydum?

Kerim gelmeden ben bir gideyim geleyim.

Belediye Reisi: Söyle Gazi, lafın **yarım kalmıştı**.

Gazi, Gazi, beni duymuyor musun?

Ahmet: Fidanlık için fideleri söyleyecektim.

Belediye Reisi: Evet, evet. Fideler **de** gelecek, fidelere gerekli gübre **de**. Ama biraz sabırlı ol canım sen de çok sabırsız adamsın hani.

Ahmet: Bir ağacın yetişmesi çok uzun zaman alır. Bir de okulun bahçesi...

Belediye Reisi: He, o iş biraz zor. Reisi de görüp söyleyemedim.

Ahmet: İsterseniz ben söyleyeyim.

Belediye Reisi: Ahmet Efendi, **herkes** kendi işine baksın! Burada dünya kadar işim var benim. Çık ve bana da çay söyle giderken!

Ahmet: Şimdi herkes elindeki fideyi toprağa dikecek ve kendi adını verecek, tamam mı çocuklar?

Çocuklar: Tamam.

Ahmet: Hadi bakalım.

Hatice Öğretmen: Kolay gelsin Hocam.

Mustafa Öğretmen: Sağ olun Hoca Hanım.

Ahmet: Hoş geldiniz Öğretmen Hanım.

Hatice Öğretmen: Kolay gelsin. İyi **akıl etmişsiniz**. Böylece çocuklar da boş gezmekten kurtuldular. Emin'in

peşine takılıp geldim. Okulda bütün veliler yeni düzenlediğiniz manita parkından **söz ederler**.

Ahmet: Bunu da siz dikin.

Hatice Öğretmen: **Teşekkür ederim**. Siz geleli Manisa'nın rengi de kokusu da değişti. Ben işinize daha fazla **mani olmayayım**. Emin size emanet. Kolay gelsin Hocam.

Mustafa Öğretmen: **Sağ olun teşekkür ederim**.

Cemal: Allah kahretsin! Bu adam belasını arıyor. Şu arsa işini de **halledemedik** gitti!

Ahmet: Beni dinleyin çocuklar. Şimdi **herkes** kendi grubunu kuracak. Hangi grup daha çok su taşırırsa oyunu o kazanacak. Tamam mı, anlaşıldı mı?

Glossary

Allak bullak olmak: to be confused

Akıl etmek: to think of something

Arz etmek: to offer or to present something

Asrî: contemporary, modern

Bayılmak: to faint (lit.), to like sth/sb very much

Bela aramak: to look for trouble

Elzem: necessary, indispensable

Gazi: veteran

Halletmek: to solve, manage, handle something

Keyif yapmak: to enjoy your life

Mahvetmek: to devastate, ruin sth/sbd.

Mal olmak: to cost

Mani olmak: to prevent somebody from doing something, to hinder

Terhis olmak: discharge (military)

Vaat: commitment

Yegane: unique, one, only

Zaruriyet: compulsion

REFERENCE AND COPYRIGHT INFORMATION FOR THIS FOCUS ON LANGUAGE

This Focus on Language has a copyright. It may be reproduced and distributed for educational purposes only if the following citation is included in the document:

This Focus on Language was originally published on the Deep Approach website (<http://deepapproach.wceruw.org/index.html>) as:

Ökten, C., Karaman, C., and Tochon, F. V. (2011). *Environmental Activism/Çevre eylemciliği*. Focus on Language, Intermediate level. Madison, WI: Wisconsin Center for Education Research (WCER). <http://deepapproach.wceruw.org/index.html> (access date). The Focus on Language is reprinted here with permission of the authors and the publisher, The Wisconsin Center for Education Research at the University of Wisconsin-Madison.

To view related modules, movies, PowerPoints, theoretical articles, Q&As, and webcasts, or to comment publicly on this module in a forum of discussion, please go to <http://deepapproach.wceruw.org/index.html> and select the appropriate thumbnail.